

REFERAT 18-21 Udvalget for Klima og Miljø d. 08-06-2021

Mødedato Tirsdag d. 08. juni 2021 kl. 08:00

Mødested Lokale 0.22

Mødedeltagere John Harpøth, Ole Brockdorff, Karen Thestrup Clausen, Karina Helmer, Christian Ahlefeldt-Laurvig

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af ekstraordinær tillægsgagsorden.....	3
Beslutning om samarbejde med Den Danske Naturfond i Åmosen.....	4
Underskriftsark.....	6

Punkt 124: Godkendelse af ekstraordinær tillægsdagsorden

Beslutning

Godkendt.

Sagsgang og sagstype

Udvalget for Klima og Miljø

Beslutningssag

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. Ekstraordinær tillægsdagsorden godkendes

Sagens forløb

08-06-2021 Udvalget for Klima og Miljø

Beslutning ikke frigivet

Punkt 125: Beslutning om samarbejde med Den Danske Naturfond i Åmosen

21-010130

Beslutning

Indstilles godkendt, idet det forudsættes, at finansieringen tilvejebringes ved budgetlægningen samt at indhold og økonomi forelægges Kommunalbestyrelsen, inden der iværksættes konkrete tiltag.

Sagsgang og sagstype

Udvalget for Klima og Miljø, Økonomiudvalget, Kommunalbestyrelsen

Beslutningssag

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. Kommunen indgår et samarbejde med Den Danske Naturfond om naturgenopretning af 100 hektar i Store Åmose

Beskrivelse af sagen

Den Danske Naturfond har erhvervet 100 hektar jord i Store Åmose og ønsker i samarbejde med kommunen, at genoprette natur på hele området. Den Danske Naturfond køber, beskytter og genopretter natur i hele Danmark for at sikre unikke naturoplevelser og evigtvarende naturbeskyttelse. Fonden har en interesse i hele Åmosen og vil arbejde for at øge deres tilstedeværelse i området. Et samarbejde med Fonden vil både være med til at realisere målene i den strategiske energiplan om at udtage lavbundslande og leve op til vores mål om at forbedre biodiversiteten.

De 100 hektar samarbejdet drejer sig om ligger i Ulkestrup Lyng i Mørkøv og er frem til Den Danske Naturfonds overtagelse i januar 2022, ejet af Torbenfeldt gods. Arealet ligger i et Natura 2000 beskyttet område og indebærer store dele af en tidligere højmoser, der har en særlig naturværdi. Den konkrete plan for området skal aftales nærmere, men vådgøring og græsning er mulige værktøjer, der vil have stor betydning for både biodiversitet og klima. Projektet vil også søge at forbedre adgangsforhold og muligheder for friluftsliv og naturoplevelser på arealet bl.a. ved at etablere nye adgangspunkter og sammenhængende stiforløb. Der er offentlig adgang til alle fondens arealer. Arealet rummer også en af Torbenfeldts gamle bygninger, der på sigt kan være med til at skabe rammerne for en særlig naturoplevelse. Mulighederne for friluftsliv og naturoplevelser, vil ske i samarbejde med Naturpark Åmosen.

Samarbejdet kræver, at kommunen indgår i en styregruppe, påtager sig projektlederrollen i opstarten, sikre løbende dialog med lokale interessenter og udarbejder informationsmateriale om området. Yderligere at kommunen finansierer halvdelen af udgifterne til detailprojektering og udgifterne til naturgenopretning og efterfølgende drift. Dette indebærer blandt andet at udarbejde en naturplan og en friluftslivsplan.

Muligheden for en enestående naturpark

De 100 hektar i Ulkestrup Lyng er en del af et større sammenhængende naturområde, der har meget stort naturpotentiale. Åmosen har igennem mere end 20 år været et emne i forhold til større naturgenopretningsprojekter i Danmark og Store Åmose er med sine 4000 hektar landets 4. største sammenhængende lavbundsområde. Holbæk, Sorø og Kalundborg Kommuner samarbejder allerede om Naturpark Åmosen og potentiale i at skabe en naturpark med sammenhængende natur er stor. Det vil bidrage til substantiel CO2 reduktion, fjerne næringsstoffer, skabe ny, vild natur og sikre fortidsminder - alt sammen til glæde for både lokalområderne og til gavn for turismen.

Hidtil har det ikke været muligt at skabe et grundlag for at tilrettelægge, iværksætte og finansiere gennemførelsen af et sådant natur- og klimaprojekt. Dette fundament er nu ved at blive skabt.

Den Danske Naturfond ønsker en bred tilstedeværelse i Åmosen og der er administrativ dialog på højt niveau om et samarbejde mellem de tre kommuner, Naturstyrelsen og Den Danske Naturfond. Fonden har yderligere været i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen.

En tæt dialog med lodsejere i området er samtidigt helt afgørende, da projekter af denne art bygger på frivillige aftaler. Ud over lodsejernes mulighed for at sælge jord, gør de mange nye værktøjer og lovgivninger - både fra EU og Staten – fx lavbundsplaner, det lettere end tidligere, at finde aftaler som lodsejerne kan blive tilfredse med.

Med henblik på at samle mulige parter og præsentere mulighederne for et sammenhængende naturområde i Åmosen, vil der i august 2021 blive afholdt et politiskmøde for de tre kommuner, Naturstyrelsen Vestsjælland, Naturpark Åmosen og Den Danske Naturfond. Relevante parter både fra regionalt og nationalt hold vil også være repræsenteret.

Indstillingen fra Udvalget for Klima og Miljø's møde den 8. juni 2021 vil blive tilsendt Økonomiudvalgets medlemmer på mail umiddelbart før økonomiudvalgsmødet.

Økonomiske konsekvenser

Samarbejdet indebærer indledende udgifter til oprettelse af det nye naturområde og endvidere en løbende udgift til drift af området.

I opstarten forpligter kommunen sig til at stå for projektledelsen, finansiere halvdelen af udgifterne til detailprojektering af projektet, finansiere udgifterne til naturgenopretning, finansiere udarbejdelse af friluftsplanden og afholde udgifter til forbedring af adgangsforhold, etablering af stier og friluftsfaciliteter samt formidlingstiltag på arealer erhvervet af Naturfonden. Den endelige økonomi er afhængig af projektudviklingen og forventes at fordeles over flere budgetår. Det forventes at store dele af udgifter kan eksternt finansieres via fonde og tilskud. Eksempelvis er arealet placeret i Natura 2000-område og der er mulighed for at søge fuld finansiering til blandt andet hegning af arealet. Ligeledes er der også muligheder for at søge LIFE-midler til genoprettelse/restaurering af højmoserester.

Efterfølgende vil området skulle driftes af kommunen. Såfremt der bliver arealindtægter fra støtteordninger, forpagtnings- og græsningsaftaler mv. overføres en del af disse fra Den Danske Naturfond svarende til de budgetterede naturplejeudgifter, som tilskud til kommunens driftsindsats.

Når planen for naturgenopretning og de afledte driftsomkostningerne er klarlagt, præsenterer administrationen en opfølgende sag for Udvalget for Klima og Miljø.

Miljø- og klimamæssige konsekvenser

Naturgenopretning på 100 hektar vil have en betydelig indvirkning på biodiversiteten og understøtte kommunens klimamål om at udtage lavbundslande. Kommune vil løbende registrere udvikling af naturværdier på Arealerne og undersøge hvor store en effekt vådgøringen af den drænedede mose har for udledning af CO₂.

Det vurderes at en naturgenopretning i hele Åmosen, kan bidrage til såvel mål indenfor klima, vand, natur, beskyttelse af kultur, friluftsliv og dermed, samlet set, regional udvikling i forhold til at styrke infrastruktur omkring naturbeskyttelse, friluftsliv og turisme. Ved udtagning af 4000 hektar lavbundsland kan der opnås reduktioner i drivhusgasudledning svarende til 60-80.000 tons CO₂/år og en reduktion i nitratudledningen på i størrelsesordenen 200 tons/år. Den reduktion der følger udtagelser af lavbundsland i Holbæk kommune bidrager til Kommunes mål om at reducere udledning med 70% i 2030.

Ulkestrup Lyng (og Store Åmose) er et af de steder med størst biodiversitet i kommunen, og potentialet er endnu større, da området i dag er afvandet. Vådgøring af arealerne og naturpleje på arealerne vil derfor være med til at skabe unik natur.

Sagens forløb

08-06-2021 Udvalget for Klima og Miljø

Beslutning ikke frigivet

09-06-2021 Økonomiudvalget

Beslutning ikke frigivet

Bilag

bilag 1- kort over arealet i Ulkestrup Lyng

Punkt 126: Underskriftsark

Sagens forløb

08-06-2021 Udvalget for Klima og Miljø

Beslutning ikke frigivet